

Seznam otázek ke SZZ – Bakalářské studium Hospodářská politika:

1. Teoretické a praktické základy hospodářské politiky

Mezníky ve vývoji teorie a praxe hospodářské politiky, charakteristika moderních hospodářsko-politických koncepcí a jejich odraz v hospodářské politice transformujících se ekonomik. Charakteristika základních směrů vývoje praktické hospodářské politiky v poválečném období. Aktuální problémy současné hospodářské politiky ve světě. Diskuse o pojetí hospodářské politiky na počátku a v průběhu transformace.

2. Cíle, nositelé a nástroje hospodářské politiky

Podstata, způsoby dosahování a náklady společenského konsensu. Vztah cílů společnosti a hospodářské politiky. Charakteristika nositelů a nástrojů hospodářské politiky. Charakteristika nejvýznamnějších nositelů hospodářské politiky v České republice a jejich vztahů.

3. Vývoj ekonomicko-politických koncepcí hospodářské politiky

Intervencionistické (státně-paternalistické) koncepce, tržně-konformní koncepce, formování ekonomicko-politických zájmů v hospodářské politice, Institucionální rámec praktické hospodářské politiky.

4. Úloha státu při stanovování hospodářské politiky

Úloha vlády, parlamentu, centrální banky, zájmových, lobbyistických skupin a ostatních institucí při formování hospodářské politiky. Právní rámec pro vytváření hospodářské politiky, tvorba zákonů a jejich aplikace v oblasti hospodářské politiky, struktura základních právních norem ovlivňujících hospodářskou politiku, úloha informací a interpretace statistických údajů.

5. Makroekonomická hospodářská politika – fiskální

Cíle, nástroje a nositelé fiskální politiky, druhy rozpočtových deficitů, formy a související problémy jejich financování. Pojetí fiskální politiky jako prioritního stabilizačního nástroje a kritika tohoto pojetí. Mix fiskální a monetární politiky. b) Východiska a vývoj fiskální politiky v období transformace. Struktura příjmů a výdajů rozpočtu ČR. Názory na deficitní financování ekonomiky a pojetí daňové politiky v České republice.

6. Makroekonomická hospodářská politika – monetární

Cíle a nositelé monetární politiky. Problém nezávislosti centrálních bank a způsoby jejího měření. Přímé a nepřímé nástroje monetární politiky. Pojetí monetární politiky jako prioritního stabilizačního nástroje, spory o její účinnost. Cílování inflace. Východiska a vývoj monetární politiky v období transformace. Reakce ČNB na makroekonomické nerovnováhy české ekonomiky. Diskuse o nezávislosti ČNB a prováděné monetární politice při snižování inflace.

7. Hospodářská politika v otevřené ekonomice

Vztah vnitřní a vnější makroekonomické rovnováhy a její základní ukazatele. Důsledky zvoleného typu fiskální a monetární politiky pro vnější rovnováhu v alternativních režimech směnných kursů. Nadnárodní instituce ovlivňující národní hospodářskou politiku. Specifika hospodářské politiky v malé otevřené ekonomice. Vývoj vnější nerovnováhy české ekonomiky v období transformace a opatření ČNB a dalších nositelů hospodářské politiky při snaze o její zmírnění.

8. Obchodní politika

Normativní analýza svobodného obchodu, podstata a důsledky nástrojů obchodní politiky, tradiční a nové přístupy k teorii obchodu, vztah strukturální a obchodní politiky. Strukturální změny obchodních toků a vývoj obchodní bilance v ČR, vliv kursově politiky na obchodní toky, vývoj politiky ve vztahu k dovozům a vývozům.

9. Politika ochrany hospodářské soutěže

Statické a dynamické pojetí konkurence, charakteristika forem konkurence a jejich hodnocení z hlediska statické a dynamické efektivity, alternativní pojetí konkurence a politiky ochrany hospodářské soutěže. Problematika ochrany duševního vlastnictví. Případy aplikace politiky ochrany hospodářské soutěže v České republice.

10. Problematika veřejného sektoru

Vymezení veřejného sektoru, funkce veřejného sektoru, byrokracie, řízení veřejného sektoru, veřejné výdaje, veřejné příjmy, historický vývoj hospodářské politiky veřejného sektoru. Veřejné výdajové programy, metody hodnocení veřejných výdajových programů, rozpočtový deficit a veřejný dluh (aplikace na Českou republiku), veřejné výdaje a příjmy v ČR.

11. Politika přerozdělování

Pohled na politiku přerozdělování, sociální spravedlnost, Chudoba, měření nerovnosti, základní nástroje přerozdělování. Srovnání jednotlivých typů daní z hlediska politiky rozdělování, diskuse přístupů k reformám penzijních systémů, výsledky přerozdělovacích programů, sociální struktura české společnosti z hlediska vývoje rozdělení příjmů.

12. Politika trhu práce

Cíle a nástroje politiky zaměstnanosti, její institucionální zabezpečení a hodnocení její účinnosti. Strukturální a cyklická nezaměstnanost a odlišnosti nástrojů zaměřených na její snižování. Institucionální charakteristiky (specifika) trhu práce a jeho nerovnováh. Vývoj klíčových charakteristik trhu práce v procesu transformace české ekonomiky, související hospodářsko politická opatření a hodnocení jejich účinnosti.

13. Ekologická politika

Tržní a vládní selhání v oblasti životního prostředí a charakteristika nástrojů jejich nápravy. Význam pojmu trvale udržitelný rozvoj. Úloha zájmových skupin v oblasti ochrany životního prostředí a příklady souvislostí (sporů) mezi prioritami ekologické politiky a ostatními hospodářskými politikami.

14. Regionální politika

Příčiny regionálně nerovnoměrného sociálního a ekonomického vývoje, charakteristika problémových regionů. Analýza regionálních odlišností. Nástroje regionální politiky a vývoj pojetí regionální politiky. Pojetí regionální politiky Evropské unie.

15. Tržní a vládní selhání

Typy efektivity, charakteristika tržních selhání a alternativní pojetí jejich nápravy, zdroje vládních selhání a způsoby jejich nápravy. Ochrana spotřebitele.

16. Sociální politika a její pojetí

Sociální politika, její nástroje a principy, objekty a subjekty sociální politiky, přerozdělování produktu ve společnosti a problém motivací, principy reforem sociálních systémů. Vymezení sociální politiky a jejího pojetí, historický vývoj, systémy zákonného pojištění, typy a charakteristiky penzijních systémů, sociální stát, jeho udržitelnost a reformy.

17. Ekonomická integrace

Typy, formy a cíle ekonomické integrace, vývoj ekonomicko–politických integračních seskupení EU, EMU, NAFTA, ASEAN, CEFTA. Vliv integračních seskupení na formování hospodářských politik. Konvergence české ekonomiky k úrovni Evropské unie.

18. Prohlubování integračního procesu v EU

Maastrichtská kritéria, pakt stability a růstu, společná měnová politika, zavedení společné měny, Smlouva o ústavě pro Evropu.

19. Hospodářská politika v ČR v transformačním období

Východiska a základní pilíře transformace, diskuse o podobě transformačních kroků a jejich časovém řazení. Hodnocení úspěšnosti transformace v základních oblastech fungování ekonomiky. Privatizační procesy. Příležitosti a ohrožení v průběhu transformačního procesu. Specifika české transformace, diskuse o úspěšnosti realizovaných opatření makroekonomické i mikroekonomické politiky. Vývoj základních ukazatelů české ekonomiky a jejich ovlivňování hospodářskou politikou vlády a dalších subjektů.

20. Návrhy a pokusy o reformy veřejných financí v ČR po roce 2000

Daňová reforma, reforma penzijního systému, reforma financování zdravotnictví, institucionální změny.

